

UNIVERZITET "ADRIATIK" BAR
FAKULTET ZA POMORSTVO I TURIZAM BAR

Pravila studiranja na osnovnim studijama

Bar, mart 2021. godine

Na osnovu člana 84 Zakona o visokom obrazovanju, Statuta Univerziteta „Adriatik“ Bar i člana 32 stav 1 alineja 7 Statuta Fakulteta za pomorstvo i turizam Bar, Nastavno-naučno vijeće Fakulteta, na sjednici održanoj 10.03.2021.godine, donosi

PRAVILA STUDIRANJA NA OSNOVNIM STUDIJAMA

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima bliže se uređuje organizacija i izvođenje osnovnih studija, napredovanje studenata u toku studija, vrijednovanje rada studenata, dodjeljivanje stepena i diploma, izdavanje isprava o studijama, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje osnovnih (dodiplomskih) studija na Fakulteta za pomorstvo i turizam Bar (u daljem tekstu: Fakultet).

Član 2

Osnovne studije na Fakultetu organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa kredita (ECTS).

II ORGANIZACIJA STUDIJA

Član 3

Studije na Fakultetu organizuju se i ostvaruju na osnovu akreditovanih studijskih programa za akademske osnovne studije iz naučnih, umjetničkih i stručnih oblasti za koje su akreditovani.

Studijski program mora da sadrži praktičnu nastavu, (najmanje 25% u odnosu na ukupnu opterećenost studenata po predmetu), kao i ishode učenja za naučnu oblast kojoj pripada studijski program, odnosno znanja, vještine i kompetencije za obavljanje djelatnosti.

Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne nastave ili kao zasebna cjelina.

Praktični rad, uključujući vježbe, laboratorijske vježbe, terensku nastavu, seminare i druge oblike nastave koji su predviđeni studijskim programom, kao i stručnu praksu, mogu izvoditi istaknuti stručnjaci iz prakse.

Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.

U skladu sa ECTS obim studijskog programa iznosi 60 ECTS kredita u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS kredita u jednom semestru. Jedan kredit odnosi se na 30 časova rada studenta.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave

(teorijske i/ili praktične, predavanja, vježbi, seminara, praktična nastava i slično), vremenu rada studenta na samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje kod pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, završni ispit) i i drugim oblicima angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

Nastavno-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje odnos (srazmjeru) između jednog časa nastave i broja časova potrebnih za individualni rad studenta, koji se vrednuje kao jedan kreditni poen.

TRAJANJE STUDIJA

Član 4

Osnovne studije na akademskim studijskim programima za sticanje diplome akademskih osnovnih studija traju najmanje tri studijske godine, odnosno najmanje 180 ECTS kredita.

Član 5

Student koji je položio sve ispite predviđene za upisani studijski program i ispunio sve ostale obaveze propisane Statutom Fakulteta i ovim pravilima stiže diplomu osnovnih studija (Bachelor) odgovarajućeg studijskog programa.

Uz diplomu osnovnih studija izdaje se i dopuna diplome (Supplement) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA

Član 6

Studijski program sadrži opšte i posebne uslove koje student mora da zadovolji za sticanje određenog znanja, i to:

1. Prikaz obaveznih i izbornih predmeta (kurseva) (Individual course units) po studijskim godinama i semestrima;
2. Broj časova individualnog opterećenja studenta po predmetu (kursu);
3. Broj ECTS kredita za svaki predmet (kurs);
4. Druge oblike nastave namijenjene sticanju i usavršavanju profesionalnih znanja i vještina (seminari, tematske klinike, debatni časovi, praktični rad i drugo);
5. Prikaz obaveznih uslova za pohađanje nastave i polaganje predmeta (kurseva);
6. Prikaz modula i blokova, ukoliko je nastava organizovana na takav način;
7. Završni rad ili završni ispit studija, ukoliko su planirani.
8. Završni rad, odnosno završni ispit studija, vrednuje se sa najviše 15 ECTS kredita.

Studijski program prikazuje se u obliku tabela ili dijagrama.

Podaci o predmetu (kursu) sadrže:

1. Naziv predmeta (kursa) i odgovarajuću šifru (Identification) za lakšu identifikaciju predmeta (kursa);
2. Kratak opis programa predmeta (kursa)(Description) koji omogućava razumijevanje njegove sadržine od strane studenata i drugih potencijalnih partnera;
3. Procjenu nivoa predmeta (kurs - level), što podrazumijeva jasnu naznaku potrebnih prethodnih znanja, uz navođenje predmeta (kurseva) koje treba prethodno položiti, i preporuku literature koju treba koristiti za pripremu postavljenih ciljeva i liste stručne literature;
4. Nastavne ciljeve i ishode učenja;
5. Naznaku o obaveznim i izbornim predmetima (kursevima) (Compulsiv or optional course units);
6. Dužinu trajanja nastave (Length) - godinu studija, semestar, broj časova nedjeljno, mjesto predmeta (kursa) u ukupnom pregledu (dijagram strukture studija);
7. Metod nastave i savladivanja gradiva (Teaching and learning methods) - predavanja, konsultacije, vježbe, laboratorijske vježbe, seminari, terenski rad i slično, sa brojem nedjeljnih časova i ukupnom broju nedjelja trajanja određene aktivnosti;
8. način polaganja i trajanja ispita (Assessments) - oblici provjere znanja tokom nastave, njihova učestanost i vrijednovanje praktičnog rada i drugih oblika individualnog rada (seminarski radovi, projekti i drugo), način i termini polaganja ispita;
9. Posebnu naznaku predmeta (kurseva) na kojima se nastava izvodi na nekom od stranih jezika (The language);
10. ECTS bodove predviđene za određeni predmet (kurs) (ECTS credit allocation), u skladu sa opštim postavkama ECTS -a, uz naznaku broja bodova za bitne aktivnosti predviđene programom predmeta (kursa) (laboratorijski rad, terenski rad).

ORGANIZACIJA NASTAVE

Član 7

Studijska godina organizuje se u dva semestra: zimski i ljetnji.

Početak i trajanje semestra utvrđuje Nastavno-naučno vijeće Fakulteta.

Nastava u zimskom semestru počinje u septembru i završava se u decembru tekuće godine.

Nastava u ljetnjem semestru počinje u februaru i završava se u maju tekuće godine.

Realizacija studijskog programa u jednom semestru traje 15 nedjelja.

U januaru, junu i septembru organizuju se ispitni rokovi.

Redovni rokovi za kolokvijume organizuju se u terminima predviđenim za nastavu.

Popravni rokovi za kolokvijume organizuju se van termina predviđenih za nastavu.

Redovni termin za završni ispit je u 16. i 17. nedjelji nastave.

U septembarskom ispitnom roku student ima pravo da polaže sve ispite i predispitne provjere (kolokvijumi i završni ispiti) koje je prijavio u toj studijskoj godini a koje nije polagao, odnosno položio u januarskom, odnosno junskom roku, u skladu sa posebnim aktom ustanove.

Student koji ne položi ispit u prvom ispitnom terminu ima pravo da polaže u drugom terminu istog ispitnog roka.

Nastavno-naučno vijeće može organizovati vanredne rokove kada je to potrebno.

Tačan kalendar organizacije i realizacije studijskih programa za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje Nastavno-naučno vijeće Fakulteta, najkasnije 60 dana prije početka nastave, prema utvrđenom Akademskom kalendaru.

Član 8

Nastava se organizuje i izvodi prema utvrđenom rasporedu časova.

Nastavnik i saradnik u nastavi dužni su da evidentiraju prisustvo studenata na predavanjima i vježbama.

Fakultet je dužan da raspored časova objavi najkasnije 5 dana prije početka nastave.

Raspored časova sadrži: naziv studijskog programa, studijsku godinu, naziv predmeta (kursa), vrijeme (dan, sat) održavanja nastave, mjesto (sale, laboratorije) održavanja nastave, nastavnike i eventualna druga uputstva o nastavi.

Za svaki predmet (kurs) predmetni nastavnik utvrđuje plan rada i dužan je da ga dostavi prodekanu za nastavu Fakulteta najkasnije osam dana prije početka predavanja, kao i da ga objavi na e-platформи Fakulteta.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa planom rada na predmetu (kursu). Studenti imaju pravo na izvod iz plana rada u pismenoj formi.

Pri utvrđivanju planova mora se voditi računa da se usklade termini polaganja kolokvijuma i završnih ispita, tako da dva kolokvijuma ili dva ispita ne mogu biti organizovana u jednom danu, o čemu se stara prodekan za nastavu Fakulteta.

Kolokvijumi se organizuju u terminima utvrđenim za izvođenje nastave iz predmeta iz kojih je predviđeno polaganje kolokvijuma.

Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski, domaći, grafički, projekti i drugo) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra. Ukupni obim ovih zadataka mora biti usaglašen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, saglasno ECTS - u.

Nastavnik i saradnik dužni su da u toku nastave, izrade samostalnih zadataka i

pripreme za polaganje pomognu studentima organizovanjem konsultacija. Termini i vrijeme za konsultacije treba da budu uskladjeni sa nastavom tako da su dostupni studentima, isticanjem rasporeda na oglasnoj tabli.

Promjena rasporeda časova i plana rada u toku nastave, po pravilu nije dopuštena. Ako se ukaže potreba za promjenom (zbog bolesti nastavnika ili slično) prodekan za nastavu Fakulteta određuje termine za nadoknadu nastave.

Član 9

Nastava se organizuje i izvodi za najmanje 10 studenata.

Nastava može biti organizovana i kao mentorska.

Mentorska nastava u smislu stava 2 ovog člana je nastava koja se izvodi za jednog studenta ili grupu studenata i podrazumijeva da nastavnik sa studentima svake nedjelje u semestru prelazi po jednu ili više nastavnih jedinica predviđenih planom i programom, uz adekvatnu pripremu i aktivno učešće studenata.

Broj studenata na pojedinačnim izbornim predmetima (kursevima) ne može biti veći od 50.

Član 10

Pojedini oblici nastave mogu se organizovati i kao hibridna nastava, uz pomoć informaciono – komunikacionih tehnologija i alata, u skladu sa karakterom studijskog programa, ali se ispiti i sve provjere znanja moraju održavati u prostorijama Fakulteta.

Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne nastave ili kao zasebna cjelina.

Praktična znanja, vještine i kompetencije, odnosno praktična nastava može se sticati u prostorijama ustanove i van ustanove.

Praktična nastava van ustanove ostvaruje se kod pravnih lica na osnovu ugovora o praktičnoj nastavi.

Ustanova je dužna da na početku studijske godine na odgovarajući način informiše studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, provjere znanja i ispita, rezultatima ispita i drugim pitanjima od značaja za organizaciju studija.

PRIJAVLJIVANJE PREDMETA (KURSEVA) I EVIDENCIJA

Član 11

Prije početka nastave u zimskom semestru student samostalnom referentu na obrascu Prijavnog lista, prijavljuje predmete koje želi da sluša i polaže u narednoj studijskoj godini. Izbor predmeta vrši se do opterećenja od 30 ECTS kredita za semestar i 60 ECTS kredita za godinu.

Student može prijaviti da sluša predmete koje nije položio iz prethodnih semestara.

Nepoložene predmete iz zimskog semestra student može da prijavi u zimskom semestru, a iz ljetnjeg semestra u ljetnji.

Po isteku termina predviđenih za prijavljivanje predmeta (kurseva) formiraju se spiskovi studenata po predmetima (kursevima) za narednu studijsku godinu i objavljuju na e platformi za svaki studijski program i predmet (kurs). Studijski predmeti (kursevi) koje je student prijavio ne mogu se mijenjati nakon njihove verifikacije.

Podaci o prijavljenom opterećenju unose se u evidencioni karton studenta.

PONOVLJENO PRIJAVLJIVANJE PREDMETA (KURSEVA)

Član 12

Student se prijavljuje za ponovno pohađanje nastave iz predmeta (kurseva) koje nije položio u prethodnim studijskim godinama. Opterećenje na ponovljenim predmetima za redovnog studenta može biti najviše 1/3 ukupnog broja ECTS kredita na studijskoj godini.

U slučaju da organizacija ponovnog slušanja nastave zahtijeva izmjenu u rasporedu časova ili druge specifične uslove, Naučno-nastavno vijeće Fakulteta, blagovremeno određuje način i uslove organizacije nastave.

U slučaju izmjene studijskog programa ili predmeta (kursa), student koji ponavlja pohađanje nastave, obavezan je da prihvati nastale izmjene.

Radno opterećenje studenta

Član 13

Optimalno radno opterećenje studenta iznosi 40 sati sedmično, što odgovara zbiru od 60 ECTS kredita u toku jedne studijske godine.

Opterećenje studenata treba da bude ravnomjerno, a može se sastojati iz sljedećih aktivnosti:

1. nastava (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo);
2. samostalni rad;
3. testovi;
4. domaći zadaci;
5. kolokvijumi;
6. ispiti;
7. izrada završnih radova;
8. stručna praksa;
9. drugi oblici angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

OVJERA SEMESTRA I GODINE

Član 14

Na kraju semestra i studijske godine ovjerava se evidencioni karton studenta, upisom broja osvojenih ECTS kredita po semestrima i ukupno.

Ovjera semestra i godine obavezna je za sve studente.

Na osnovu ovjerenog semestra i godine potvrđuje se koliko je student osvojio ECTS kredita, čime se omogućava korišćenje propisanih studentskih prava.

SAMOEVALUACIJA I OCJENA KVALITETA NASTAVE

Član 15

Na Fakultetu se najmanje jednom u semestru sprovodi postupak samoevaluacije studijskih programa, nastave i uslova rada prema standardima i smjernicama za obezbjeđivanje kvaliteta (ESG) u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Učešće studenata u postupku redovnog (godišnjeg) nadzora za obezbjeđenje sistema kvaliteta vrši se kroz ocjenjivanje nastavnog procesa i nenastavne podrške.

Podaci pribavljeni iz ankete obrađuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Anketa je šifrovana i anonimna.

Anketa je obavezna za studente, osim za studijske programe sa tri i manje studenata koji zadovoljavaju uslov studija.

U zimskom semestru anketa se sastoji iz tri dijela, a u ljetnjem semestru iz četiri dijela zbog obavezne studentske prakse.

Prvi dio, nakon najmanje 70% izvedene nastave, a prije završnog ispita, odnosi se na nastavu i nastavnike na pojedinačnim predmetima.

Drugi dio, nakon polaganja završnog ispita i odnosi se na način ocjenjivanja.

Treći dio, nakon završenog semestra, odnosi se na opšte aspekte studijskog procesa:

- mišljenje o opštim aspektima studiranja (studijski program, njegov kvalitet, izvođenje nastave i način ocjenjivanja);
- ocjena određenog seta tvrdnji o mentorstvu i organizaciji nastave;
- sala, oprema i satnica;
- biblioteka;
- međunarodna mobilnost;
- savjetovalište za studente i kancelarija za studentska pitanja

- studentski parlament i vannastavne aktivnosti.

Četvrti dio, nakon što je student obavio obavezu praksu, odnosi se na obavezu praksu.

Sprovođenje ankete vrši se u elektronskoj formi.

Pravo učešća u anketi imaju studenti upisan na osnovnim studijama (u daljem tekstu: učesnik ankete).

Učesnik ankete ocjenjuje rad onih nastavnika kod kojih je ispunio uslove studija u periodu koji se odnosi na anketu.

U anketi se za ocjenu I, II i III ciklusa studija koristi se skala sa odgovorima na pitanja zatvorenog tipa:

- 1 znači “Uopšte se ne slažem” ili “Uopšte nijesam zadovoljan” ili “Ništa” ili “Nikad”;
- 2 znači “Uglavnom se ne slažem” ili “Uglavnom sam nezadovoljan” ili “Malo” ili “Rijetko”;
- 3 znači „Niti se ne slažem niti se ne slažem“ ili „Nijesam ni zadovoljan ni nezadovoljan“ ili „Srednje“ ili „Povremeno“;
- 4 znači “Uglavnom se slažem” ili “Uglavnom sam zadovoljan” ili “Mnogo” ili “Često”;
- 5 znači “U potpunosti se slažem” ili “Veoma sam zadovoljan” ili “U potpunosti” ili “Uvijek”.

Uz skalu iz stava 1 ovog člana dodaju se još dva odgovora i to: „Nemam dovoljno informacija“ ili „Ne želim odgovoriti“ dok se odgovori: „da“, „ne“ i „ne znam“, koriste za ankete trećeg ciklusa u zavisnosti od vrste pitanja.

Obrada odgovora na anketu vrši se u informacionom sistemu, nakon završetka ankete.

Odgovori na otvorena pitanja ne obrađuju se u informacionom sistemu, već se prikupljaju i mogu se koristiti za unapređenje studijskih programa, načina njihovog izvođenja i nastavnog učinka.

Odgovori se obrađuju kad isti dio ankete popune najmanje četiri učesnika ankete.

Rezultati ankete o nastavnicima se mogu koristiti kao jedan od kriterijuma za izbor u zvanje univerzitetskog nastavnika, istraživača ili saradnika ustanove.

Način obrade, procentualno rangiranje ocijenjenih nastavnika po pojedinačnim pitanjima, korišćenje obrađenih i ocijenjenih odgovora za nastavnike, vanjske predavače i ostale vanjske stručnjake, pojedinačne predmete, obavezu praksu, otvorena pitanja, kao i način čuvanja obrađenih i ocijenjenih odgovora propisuje ustanova.

Rezultati ankete se objavljuju na web sajtu Fakulteta.

Rezultati ankete se razmatraju na Nastavno naučnom vijeću. S obzirom da predstavnik studenata učestvuje u radu Vijeća on može iznijeti primjedbe, sugestije i predloge studenata na objavljene rezultate ankete. Nakon toga, rezultati ankete postaju validni.

Odluku o anketiranju, kao i vrijeme održavanja ankete donosi Nastavno-naučno vijeće Fakulteta.

Dekan Fakulteta dužan je da nastavnika čije su ocjene znatno ispod prosjeka pozove na razgovor, ukaže im na nedostatke i saopšti preporuke za otklanjanje tih nedostataka.

III NAPREDOVANJE U TOKU STUDIJA

STATUS STUDENTA

Član 16

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program.

Student se pri upisu studijske godine opredjeljuje za predviđeni dio studijskog programa obima 30 ECTS kredita za semestar, odnosno 60 ECTS kredita za godinu. Izuzetno, student koji je završio sve obaveze iz prethodne godine može upisati do 80 ECTS kredita. Ovo pravo student može koristiti po odobrenju dekana Fakulteta, počev od druge godine.

Član 17

Student koji ima prijavljeno najmanje 2/3 ukupnog broja ECTS kredita po prvi put u jednoj studijskoj godini smatra se redovnim studentom u pogledu ostvarivanja prava za koja je ovaj status predviđen kao uslov njihovog ostvarivanja.

U pravima i obavezama u nastavi nema razlike između studenta.

Član 18

Status redovnog studenta može se zadržati do sticanja diplome osnovnih studija, pod uslovom da redovno pohađa nastavu i polaže ispite.

Status redovnog studenta priznaje se i studentu koji se prepiše sa drugog Fakulteta, ukoliko ispuni propisani kriterijum za taj status. U tom slučaju, vrijeme studiranja na drugom Fakultetu uračunava se u ukupno trajanje studija.

Redovnom studentu koji ima zvanično verifikovan status vrhunskog sportiste može se odobriti savladavanje studijskog programa pod posebnim uslovima, koje utvrđuje Nastavno-naučno vijeće Fakulteta.

MOBILNOST NA FAKULTETU

Član 19

Studentu se može omogućiti prelazak sa akademskih na primijenjene studije, odnosno sa jednog studijskog programa na drugi, pod uslovima koje utvrđuje Nastavno-naučno vijeće Fakulteta.

Pravo na prelazak sa akademskih na primijenjene studije ili promjenu studijskog programa može se ostvariti prije početka nastave.

Uz zahtjev za promjenu studija ili studijskog programa prilažu se dokumenta o postignutom uspjehu na studiju, odnosno studijskom programu sa koga se prepisuje. Vrijeme studiranja na studijskom programu sa koga se prepisuje uračunava se u ukupno trajanje studija.

Član 20

Studentu koji je položio ispit na drugom studijskom programu priznaje se položen ispit, ako predmet (kurs) iz kojeg je ispit položen, po svojoj sadržini i obimu odgovara predmetu (kursu) koji je student upisao, što se dokazuje dokumentima predviđenim ECTS pravilima.

Ako predmet (kurs) iz kojeg je ispit položen po svojoj sadržini i obimu približno odgovara predmetu (kursu) koji je student upisao, predmetni nastavnik može priznati ispit u cjelini, ako je ocijenio da je student kroz obrađeni i položen program stekao znanje i vještine u mjeri dovoljnoj za priznavanje ispita.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen na ispitu, u skladu sa novim pravilima ocjenjivanja na Fakultetu. Broj kredita priznatog ispita utvrđuje se u skladu sa pravilima ECTS.

Rješenje o prepisu i priznavanju ispita donosi dekan Fakulteta.

Odluku i rješenje o naknadnom upisu donosi dekan Fakulteta.

Član 21

Odredbe članova 18. i 19. ovih pravila odnose se i na mobilnost studenata između srodnih fakulteta ili drugih srodnih ustanova visokog obrazovanja, koje rade u skladu sa bolonjskom deklaracijom.

MOBILNOST IZMEDJU FAKULTETA

Član 22

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu, posredstvom

međunarodnih programa za razmjenu studenata (SOCRATES, ERASMUS, DAAD i slično), ili na bazi bilateralnih ugovora između Fakulteta.

U skladu sa ugovorom koji student zaključuje sa Fakultetom priznaje mu se ostvareni broj kredita.

Razmjena studenata ne podrazumijeva izdavanje diplome, odnosno sticanje stepena, od strane Fakulteta na kome boravi, ukoliko ugovorom između Fakulteta nije uređeno izdavanje zajedničke diplome, odnosno priznavanje stepena.

Član 23

Uz zahtjev za boravak na drugoj ustanovi visokog obrazovanja prilažu se originalna dokumenta predviđena ECTS pravilima za promjenu mjesta studiranja, i to:

- Formular za prijavljivanje studenta na drugu visokoškolsku instituciju (Student application form);
- Ugovor o studiranju na drugoj visokoškolskoj instituciji (Learnig Agreement);
- Prepis ocjena (Transcript of Records);
- Informacioni paket (Informator) (Information Pakage).

Zadatke u vezi administrativnih i akademskih aspekata ECTS-a (informisanje studenata, pomoć kod pripreme dokumenata, komunikacija između matičnog Fakulteta i institucije, pomoć kod uključivanja gostujućih studenata u obrazovni program) obavljaju ECTS koordinatori studijskih programa na organizacionim jedinicama

Član 24

Student koji je boravio na drugom Fakultetu može da se vrati na studijski program Fakulteta koji je započeo. Na njegov status primjenjuju se odredbe ovih pravila.

MIROVANJE STATUSA STUDENTA

Član 25

Prava i obaveze studenta mogu mirovati.

Po prestanku razloga zbog kojih je zatraženo mirovanje, student nastavlja studije prema važećem studijskom programu.

Član 26

Prava i obaveze studenta miruju:

- Za vrijeme trudnoće studentkinje i do 1 godine starosti djeteta;
- Zbog neprekidnog bolničkog liječenja u trajanju od najmanje jednog semestra (što se dokazuje potvrdom);
- Ako se upiše na isti studijski program fakulteta u inostranstvu, po postupku koji je predviđen ects pravilima o upisu na drugi fakultet;

- Iz posebnih razloga lične prirode, koji se u svakom konkretnom slučaju moraju cijeniti.

Zahtjev za mirovanje prava i obaveza podnosi se prije nastupanja mirovanja, a nakon upisane studijske godine na kojoj će koristiti to pravo. Izuzetno, zahtjev za mirovanje po osnovu bolničkog liječenja, trudnoće ili drugog posebno opravdanog razloga može se podnijeti u toku studijske godine.

Rješenje za mirovanje prava i obaveza studenta, po zahtjevu studenta donosi dekan Fakulteta.

Mirovanje prava i obaveza studenta, odobrava se u trajanju od jednog semestra ili jedne studijske godine.

NASTAVAK STUDIJA NAKON ISKLJUČENJA

Član 27

Nakon isteka perioda na koji je isključen, student ima pravo da nastavi studije.

Odluku po zahtjevu studenta za nastavljanjem studija donosi dekan Fakulteta.

Ukoliko se studentu odobri ponovni upis može se upisati na početku naredne studijske godine i dužan je nastaviti studije po studijskom programu koji važi u studijskoj godini u kojoj nastavlja studije.

IV VREDNOVANJE RADA STUDENATA

PRAĆENJE RADA STUDENATA

Član 28

Znanje i vještine studenata prate se i ocjenjuju kontinuirano u toku semestra i na završnom ispitu.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa oblicima praćenja rada, terminima provjere znanja, karakterom i sadržinom završnog ispita, strukturom ukupnog broja poena i načinom formiranja ocjene.

Studentu se dodjeljuju poeni za svaki izdvojeni oblik provjere rada i ocjene znanja, u skladu sa ECTS pravilima.

Nastavnik je dužan da javno sopšti studentima rezultate o broju osvojenih poena nakon svake provjere, kao i ukupan broj poena koje je student osvojio od početka nastave.

U strukturi ukupnog broja poena najmanje 50 % mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra.

Na zahtjev studenta nastavnik je dužan da detaljno obrazloži ocjenu njegovog rada.

Član 29

Vijeće Fakulteta utvrđuju bliža pravila studiranja, predmete i dodatne uslove koje student mora ispuniti kao uslov za pohađanje predavanja i polaganje ispita iz pojedinih predmeta (kurseva) u tekućoj studijskog godini.

ZAVRŠNI ISPIT NA PREDMETIMA (KURSEVIMA)

Član 30

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa načinom polaganja završnog ispita (pismeno, usmeno) i terminima za njegovo održavanje (osnovni i popravni).

Završni ispit se u strukturi poena može vrednovati sa najviše 50% ukupnog broja poena.

Nakon završetka semestra organizuje se polaganje završnog ispita u dva ispitna termina (redovnom i popravnom ispitnom terminu).

Popravni ispit organizuje se u vremenskom intervalu od 7 do 30 dana nakon održavanja završnog ispita iz tog predmeta.

OCJENJIVANJE

Član 31

Rezultate provjere rada i znanja studenta u toku nastave predmetni nastavnik unosi u Obrazac za evidenciju osvojenih poena na predmetu i predlog ocjene.

Nakon završetka nastave i završnog ispita nastavnik određuje ukupni broj osvojenih poena i formira konačnu ocjenu za svakog studenta. Ukupan broj osvojenih poena i završnu ocjenu nastavnik unosi u zajednički spisak studenata i dostavlja prodekanu za nastavu Fakulteta. Ocjene koje je verificovalo Vijeće Fakulteta upisuju se u excel tabele.

Ocjenjivanje i vrjednovanje vrši se u skladu sa ECTS skalom ocjenama: A, B, C, D, E i F.

Prelazne ocjene su A, B, C, D i E i prema ECTS skali imaju sljedeće značenje:

- A - Odličan (izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama);
- B - Vrlodobar (iznad prosjeka, sa ponekom greškom);
- C - Dobar (prosječan sa primjetnim greškama);
- D - Zadovoljavajući (uopšteno dobar, ali sa značajnim nedostacima);
- E - Dovoljan (zadovoljava minimalne kriterijume);

F - Nedovoljan (potrebno znatno više rada).

Član 32

Srednja ocjena tokom studija određuje se kao količnik zbira proizvoda brojčane ocjene i ECTS bodova za svaki predmet i ukupnog broja stečenih ECTS bodova.

Konačna ocjena na ispitu, sa maksimalno osvojenih 100 poena, utvrđuje se prema sljedećoj skali :

Ocjena A : od 91 do 100 poena;

Ocjena B : od 81 do 90 poena;

Ocjena C : od 71 do 80 poena;

Ocjena D : od 61 do 70 poena;

Ocjena E : od 51 do 60 poena;

Ocjena F : manje od 51 poena.

Član 33

Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni.

Ukoliko se ispit organizuje usmeno, nastavnik – ispitivač treba da omogući studentima da prisustvuju ispitu. Usmenom ispitu obavezno prisustvuje, pored kandidata i nastavnika -ispitivača, i najmanje još jedna osoba iz reda studenata ili nastavnika.

Ukoliko se ispit organizuje pismeno, nastavnik upoznaje studente sa kojim se pomagalicima mogu koristiti na ispitu.

Student sa invaliditetom ima pravo da polaže ispit na način prilagođen njegovim sposobnostima

Član 34

Polaganje kolokvijuma i završnog ispita organizuje se u redovnim i popravnim terminima.

Redovni rokovi za kolokvijume organizuju se u terminima predviđenim za nastavu.

Popravni rokovi za kolokvijume organizuju se van termina predviđenih za nastavu.

Za studente koji nisu izašli na završni ispit ili ga nisu položili ili nisu zadovoljni ocjenom na završnom ispitu u redovnom terminu organizuje se popravni završni ispit.

Završni ispit se organizuje između semestara u trajanju od tri nedjelje i u terminu koji odredi Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na početku studijske godine.

Član 35

Nastavnik je dužan da saopšti studentima rezultat usmenog završnog ispita odmah po održanom ispitu (položio ili nije položio), a konačnu ocjenu na ispitu dužan je

objaviti u roku od dva dana nakon završnog ispita. Rezultati pismenog završnog ispita i konačne ocjene objavljuju se u roku od pet dana od dana ispita, isticanjem na e-platформи.

Ukoliko je student ocijenjen sa ocjenom (F) - nedovoljan, nastavnik je dužan da ga na njegov zahtjev upozna sa nedostacima rada.

Ukoliko je ispit položilo manje od 50% studenata koji su redovno pohađali nastavu i polagali završni ispit, nastavnik je dužan da prije održavanja popravnog završnog ispita organizuje konsultacije sa studentima.

Član 36

Student nije položio ispit ako nije osvojio minimalni potreban broj poena koje je nastavnik predvidio za prelaznu ocjenu.

Ukoliko student i u popravnom terminu nije osvojio minimalni broj poena za prelaznu ocjenu student je "izgubio " predmet (kurs) i mora se prijaviti za ponovno pohađanje nastave iz tog predmeta u narednoj studijskoj godini.

Član 37

Student, koji nije zadovoljan ostvarenom prolaznom ocjenom (prigovor na prolaznu ocjenu ispita), ima pravo nakon verifikacije ocjene u roku od 48h da podnese zahtjev dekanu za poništenje ocjene i ponovno polaganje ispita.

Dekan odlukom odobrava pravo iz stava 1 ovog člana.

Ponovno polaganje ispita odvija se u narednom propisanom roku kod predmetnog nastavnika.

Član 38

Student ima pravo da dekanu podnese prigovor na ocjenu (prigovor na zakonitost postupka ocjenjivanja ispita) ako smatra da završni ispit nije obavljen u skladu sa zakonom, statutom i ovim pravilima, u roku od 48 sati.

Pod ispitom iz stava 1 ovog člana smatraju se svi oblici provjere znanja.

Dekan je dužan da po prigovoru, u roku od tri dana, obrazuje komisiju koja će utvrditi, u skladu sa zahtjevom iz prigovora, da li je ocjena izvedena suprotno propisima, pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad ili ispitati studenta.

Komisija iz stava 3 ovog člana ima tri člana u koju mogu biti imenovani nastavnici iz istih ili srodnih oblasti.

Ukoliko student traži izuzeće predmetnog nastavnika, taj nastavnik ne može biti član komisije iz stava 3 ovog člana.

Odluku o ocjeni komisija donosi se većinom glasova.

Zapisnik o toku ispita i ocjeni komisija dostavlja dekanu.

Član 39

U slučaju spriječenosti predmetnog nastavnika da održi završni ispit, organizacija i održavanje završnog ispita povjerava se drugom nastavniku iz iste ili srodne oblasti, ili komisiji koju imenuje dekan Fakulteta.

Komisija ima najmanje tri člana. U komisiju mogu biti imenovani nastavnici iz istih ili srodnih oblasti.

Odluku o ocjeni komisija donosi većinom glasova.

Odluka komisije je konačna.

Na saopštavanje ocjena komisije sa usmenog, odnosno pismenog završnog ispita shodno se primjenjuju odredbe čl. 35 ovih pravila.

Zapisnik o toku ispita i ocjeni komisija dostavlja dekanu Fakulteta.

Član 40

Student završne godine osnovnih studija koji ima neprijavljen i nepoložen samo jedan ispit iz završne godine studija, bez obzira na broj ECTS kredita, može prijaviti i polagati ispit iz tog predmeta u vanrednim rokovima.

Termin polaganja tog predmeta određuje Vijeće Fakulteta.

V ISPRAVE O STUDIJAMA

Član 41

Fakultet, vodi sledeću evidenciju:

- matičnu knjigu studenata,
- evidenciju o izdatim diplomama i dopunama diploma i
- evidenciju o ispitima.

Matična knjiga studenata i evidencija o izdatim diplomama trajno se čuva.

Svi vidovi prikupljanja, čuvanja, obrade, objavljivanja i korišćenja podataka iz stava 1 ovog člana sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 42

Na osnovu podataka iz evidencije Fakultet izdaje javne isprave.

Javne isprave, u smislu ovih pravila, su: indeks, diploma i dopuna diplome, potvrda o

studiranju, uvjerenje o položenim ispitima i uvjerenje o završenim studijama.

Član 43

Javne isprave oglašavaju se ništavnim ako:

1. ih je izdala nelicencirana ustanova;
2. ih je potpisalo neovlašćeno lice;
3. nosilac javne isprave nije ispunio sve ispitne obaveze na studijskom programu na način i prema postupku koji je utvrđen zakonom, podzakonskim aktom i studijskim programom.

Postupak oglašavanja javnih isprava ništavnim sprovodi državni organ nadležan za poslove prosvjete.

Rješenje o poništavanju javnih isprava je konačno u upravnom postupku i objavljuje se u Službenom listu Crne Gore.

DIPLOMA

Član 44

Student koji je položio sve ispite predviđene za upisani studijski program i ispunio sve ostale obaveze propisane zakonom, Statutom i ovim pravilima stiže diplomu osnovnih studija odgovarajućeg studijskog programa.

Uz diplomu osnovnih studija izdaje se i dopuna diplome (eng. Diploma Supplement) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

Diplomu o završenim osnovnim studijama potpisuje dekan Fakulteta i rektor Univerziteta „Adriatik” Bar.

Dopunu diplome potpisuje dekan Fakulteta.

Diploma se uručuje na svečanoj promociji.

Uvjerenje o diplomiranju služi privremeno do izdavanja diplome.

DRUGE ISPRAVE

Član 45

Na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studijama kojima se potvrđuju statusna i druga prava studenta u toku studiranja. Sve molbe i zahtjeve studenti dostavljaju u pisanom obliku nadležnoj službi Fakulteta .

STUDENTSKA KARTA

Član 46

Fakultet može da izda studentsku kartu kao dokaz da je lice registrovano kao student Fakulteta, kojom mu se obezbjeđuju:

- Pristup svim prostorima u kojima se odvijaju studentski programi Fakulteta;
- Korišćenje biblioteka, računarskih učionica, osim ako nijesu predviđena posebna pravila registracije i pristup sportskim i drugim objektima koji stoje na raspolaganju Fakultetu .
- Bliže uslove izdavanja i korišćenja studentske karte utvrđuje Upravni odbor Fakulteta posebnom odlukom.

VII ZAVRŠNE ODREDBE

STUPANJE NA SNAGU

Član 47

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Fakulteta.

Broj: 78/1

Bar, 10.03.2021.godine

